

Prof. dr hab. Mariusz Makowski
Kierownik

Gdańsk, 22.03.2019 r.

Szanowny Pan
Prof. dr hab. inż. Piotr Wieczorek
Dziekan
Uniwersytet Opolski
ul. Oleska 48
45-052 Opole

Szanowny Panie Dziekane,

W załączeniu przesyłam ocenę dorobku w związku z wnioskiem dr. hab. Teobalda Kupki, prof. UO z kierowanego przez Pana Wydziału.

Z wyrazami szacunku,

DZIEKAN
Wydział Chemii
Uniwersytetu Gdańskiego

prof. dr hab. Mariusz Makowski

Prof. dr hab. Mariusz Makowski
Kierownik

Gdańsk, 22 marca 2019 r.

**Ocena dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego
dr. hab. Teobalda Kupki, profesora Uniwersytetu Opolskiego, w związku
z postępowaniem o nadanie tytułu naukowego profesora nauk chemicznych**

Dr hab. Teobald Kupka, prof. Uniwersytetu Opolskiego, jest związany z Wydziałem Chemii Uniwersytetu Opolskiego od 2006 roku. W 1979 roku ukończył studia magisterskie a w 1980 roku został zatrudniony w Instytucie Chemii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W 1992 roku obronił pracę doktorską pt. *„Struktura kompleksów Mn(II), Co(II) i Cu(II) z niektórymi penicylinami w roztworach określane metodą MRJ z zastosowaniem polepszania parametrów widma metodą komputerową”*, wykonaną pod opieką prof. Jana O. Dziegielewskiego. W 2011 roku uzyskał na Wydziale Chemii Uniwersytetu Wrocławskiego stopień doktora habilitowanego nauk chemicznych w dyscyplinie chemia na podstawie pracy zatytułowanej *„Obliczenia teoretyczne stałej ekranowania magnetycznego, przesunięć chemicznych i stałej sprzężeń spinowo-spinowych”*. Dr hab. Teobald Kupka jest obecnie pracownikiem kierowanego przez prof. Małgorzatę Brodę Zakładu Chemii Fizycznej i Modelowania Molekularnego Wydziału Chemii Uniwersytetu Opolskiego. W latach 1986-1998 oraz w 2001 roku pracował również w niepełnym wymiarze etatu w Centrum Chemii Polimerów Polskiej Akademii Nauk w Zabrze.

Przed doktoratem odbył kandydat do tytułu profesora kilka krótkoterminowych staży zagranicznych. Głównym celem naukowym wymienionych wyjazdów było wykonanie pomiarów NMR lub/i zdobycie dodatkowych umiejętności ich obsługi. W latach 1998-2000, 2001-2005, 2005-2006, już po uzyskaniu stopnia doktora, odbył dr hab. Teobald Kupka trzy długoterminowe staże, odpowiednio w:

- University of Waterloo, Department of Physics, Ontario, Canada – staż podoktorski
 - Argonne National Laboratory, Chicago, Illinois, USA jako visiting Professor;
 - Institute of Biomedical Studies, Academia Sinica, Taipei, Tajwan jako visiting Professor
- oraz dodatkowo dwa krótkoterminowe pomiędzy 1993 a 1997 rokiem.

Staże te miały bardzo duży wpływ na jego dalszy rozwój naukowy i rozwijanie warsztatu badawczego. Efektem tych trzech pobytów było wiele prac naukowych dotyczących zastosowania, m.in. metod obliczeniowych do szacowania parametrów z pomiarów NMR oraz rozszerzenia stosowalności metod magnetycznego rezonansu jądrowego do układów biologicznych. Opublikowane prace naukowe w dobrych, tematycznych czasopismach naukowych przyczyniły się bez wątpienia do wzbogacenia wiedzy i były często cytowane przez innych autorów. Jedna z prac powstała podczas jednego z wyjazdów w latach 2001-2005 w zespole dr. Stevena Graya, którego dr hab. Teobald Kupka był członkiem, została zacytowana do tej pory ponad 200 razy.

Dorobek naukowy dr. hab. Teobalda Kupki jest zauważalny i wartościowy z poznawczego punktu widzenia. Jego zainteresowania naukowe są szerokie i obejmują głównie spektroskopie NMR, IR, Ramana, teoretyczne modelowania parametrów strukturalnych i spektroskopowych układów o znaczeniu biologicznym oraz modne ostatnio nanotechnologię i badania *in vivo*. Za szczególnie wartościowe ze względów poznawczych, w karierze naukowej kandydata, uważam prace teoretyczne nad wyznaczaniem parametrów spektroskopowych i strukturalnych. Dokładne i wiarygodne wyniki takich badań mogą znaleźć zastosowanie w projektowaniu pól siłowych lub/i do analiz chemometrycznych. A to w konsekwencji pozwoliłoby na obniżeniu kosztów eksperymentu.

Dr hab. Teobald Kupka jest współautorem 107 publikacji naukowych o dość przeciętnym sumarycznym współczynniku wpływu wynoszącym ok 181, w tym 48 prac zostało opublikowanych po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego, oraz 8 rozdziałów w książkach i monografiach (w tym 1 po habilitacji), oraz jednego patentu. W znaczącej części jest pierwszym lub/i korespondencyjnym autorem. Całkowita liczba cytowań wynosi ok. 1300, a wartość indeksu Hirscha 24. Z bibliometrycznego punktu widzenia są to wystarczające parametry dla osoby ubiegającej się o tytuł naukowy profesora w dziedzinie nauk chemicznych, a biorąc pod uwagę fakt zapraszania do recenzowania prac w dobrych międzynarodowych czasopismach naukowych wskazują na rozpoznawalność w środowisku. Kandydat do tytułu profesora jest autorem bądź współautorem sporej liczby komunikatów w formie wystąpień ustnych i posterów na konferencjach międzynarodowych lub krajowych (w tym również na zaproszenie). Wiele jednak z tych wystąpień miało charakter seminariów wygłoszonych dla zamkniętej grupy odbiorców, wynikających ze współpracy naukowej dr. hab. Teobalda Kupki. Zdaniem recenzenta wygłaszanie seminariów, ustnych sprawozdań z wykonanych prac badawczych wynikających ze współpracy naukowej należy do zadań

wpisanych w naszą pracę i nie powinno być traktowane jako seminaria/wykłady na zaproszenie na tym etapie kariery naukowej. Za swoją działalność naukową otrzymuje kandydat do stopnia naukowego profesora wiele nagród, tj.; nagroda JM Rektora UŚ za najlepszą pracę doktorską (1992 r.), wielokrotne nagrody Rektorów UŚ, UO, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego oraz listy gratulacyjne od tego ostatniego. W 2017 Prezydent RP przyznaje Złoty Medal dr. hab. Teobaldowi Kupce za długoletnią pracę. Analizując dorobek naukowy można przyjąć iż został on znacząco powiększony przez kandydata do tytułu naukowego po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego.

Dr hab. Teobald Kupka prowadzi liczne współprace naukowe w ramach swoich zainteresowań naukowych, które są rezultatem jego licznych podróży a ich wymiernym efektem są artykuły. Ostatnio współpracuje z naukowcami z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, PANu w Warszawie, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Sosnowcu, Wydziału Spektroskopii Molekularnej, Instytutu Chemii Organicznej i Biochemii w Pradze, Wydziału Chemii Uniwersytetu w Kopenhadze, Politechniki Tatunga i Akademii Sinica w Tajpej oraz Wydziału Chemii Uniwersytetu Ioannina w Grecji.

Dr hab. Teobald Kupka wypromował trzech doktorów oraz sprawuje opiekę nad jednym, otwartym przewodem. Był recenzentem 3 rozpraw doktorskich oraz jeden raz pełnił funkcję członka komisji w postępowaniu habilitacyjnym. Spełnia zatem ustawowe wymogi w tych dwóch obszarach o formalnym charakterze.

Dr hab. Teobald Kupka jest bardzo aktywny na polu działalności organizacyjnej i popularyzatorskiej. Angażuje się w projekty o charakterze lokalnym, tj. mające na celu oczyszczanie i poprawę jakości środowiska. Uczestniczy w różnego rodzaju akcjach propagujących naukę wśród interesariuszy zewnętrznych. Współpracuje z otoczeniem gospodarczym. Uczestniczył w pracach zleczanych mu przez dziekana i przełożonych macierzystej jednostki. Pracował w komitetach przy organizacji konferencji i seminariów naukowych w kraju jak i za granicą. Taka aktywność jest praktycznie zauważalna od początku kariery naukowej kandydata do tytułu naukowego profesora. Jest członkiem branżowych organizacji naukowych: *American Chemical Society* oraz *The Electrochemical Society*.

Wysoko oceniam działalność dydaktyczną dr. hab. Teobalda Kupki. Prowadzi bądź prowadził liczne zajęcia, w zdecydowanej większości poświęcone zastosowaniu metod teoretycznych do badań związków o znaczeniu biologicznym oraz spektroskopii. Jest również zaangażowany do prowadzenia zajęć konwersatoryjnych jak również przez inne jednostki do prowadzenia tematycznych seminariów w kraju i zagranicą. Był opiekunem 7 prac licencjackich oraz 5 magisterskich.

Zgodnie z ustawowymi zapisami kandydat do tytułu naukowego profesora powinien spełnić następujące kryteria (cytat z obowiązujących przepisów):

„(...) Tytuł profesora może być nadany osobie, która uzyskała stopień doktora habilitowanego lub osobie, która nabyła uprawnienia równoważne z uprawnieniami doktora habilitowanego na podstawie art. 21a, oraz:

- 1) posiada osiągnięcia naukowe znacznie przekraczające wymagania stawiane w postępowaniu habilitacyjnym;*
- 2) posiada doświadczenie w kierowaniu zespołami badawczymi realizującymi projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych lub odbyła staże naukowe w instytucjach naukowych, w tym zagranicznych, lub prowadziła prace naukowe w instytucjach naukowych, w tym zagranicznych;*
- 3) posiada osiągnięcia w opiece naukowej – uczestniczyła co najmniej:
a) raz w charakterze promotora w przewodzie doktorskim zakończonym nadaniem stopnia oraz
b) raz w charakterze promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim zakończonym nadaniem stopnia lub uczestniczy w charakterze promotora w otwartym przewodzie doktorskim, oraz
c) dwa razy w charakterze recenzenta w przewodzie doktorskim lub w przewodzie habilitacyjnym lub w postępowaniu habilitacyjnym (...).”*

Nie mam najmniejszych wątpliwości co do spełnienia formalnych zapisów Ustawy w sprawie stopni i tytułów naukowych przez dr. hab. Teobalda Kupkę w pkt. 1 i 3 powyższego tekstu. Jednak bardzo słabą stroną tego wniosku jest brak pozyskanych jakichkolwiek funduszy na badania naukowe oraz mające na celu stworzenie trwałego zespołu, albo chociaż jego rdzenia, realizującego tematykę badawczą zainspirowaną i kojarzoną z osobą kandydata. Studiując przedstawiony do oceny materiał widać wyraźnie, iż dr hab. Teobald Kupka posiada bez wątpienia wiedzę dotyczącą ogólnie pojętych spektroskopii i metod teoretycznych. Angażuje się w wiele projektów, ale chyba nie do końca wie jak je doprowadzić do szczęśliwego finału. Czytając Autoreferat można odnieść wrażenie, iż kandydat nie jest za bardzo zainteresowany tworzeniem relacji prowadzących do utworzenia wokół siebie zespołu. Woli zająć bezpieczną i mniej odpowiedzialną pozycję członka zespołu. Od tak dojrzałego i doświadczonego badacza należałoby oczekiwać sporej grupy młodych adeptów nauki, skupionych wokół jego osoby rządnych wiedzy i nowych wyzwań. Na pewno większej niż liczba zakończonych

powodzeniem przewodów doktorskich. Idąc dalej uważam, że brak pozyskanych środków finansowych na tworzenie zespołu badawczego poddaje pod poważną wątpliwość wiodącą rolę dr. hab. Teobalda Kupki w powstawaniu prac. Kandydat skupił się bardziej na pracy poza granicami kraju (w ostatnich latach głównie na Tajwanie) poprzez liczne podróże na krótkoterminowe staże, aniżeli na budowaniu własnego zespołu czy szkoły badawczej. W cytowanym przeze mnie fragmencie Ustawy (pkt 2) dr hab. Teobald Kupka spełnia kryteria w zakresie staży naukowych oraz prowadzenia badań za granicą. Zapis ustawowy nie wymaga spełniania wszystkich kryteriów tego punktu tylko jednego z nich. Zatem i w tym zakresie zostało spełnione kryterium Ustawy, jednak z bardzo poważnym niedopełnieniem, zdaniem recenzenta, związanym z brakiem kierowania jakimkolwiek grantem naukowym, o który kandydat prawdopodobnie nigdy nie aplikował. Dla osoby ubiegającej się o tytuł naukowy profesora w dziedzinie nauk chemicznych, nieposiadanie kierownictwa grantu w ciągu dotychczasowej kariery naukowej, niezależnie od dynamiki jej rozwoju, powinno być czynnikiem mocno osłabiającym, a wręcz dyskwalifikującym i uniemożliwiającym otrzymanie jakiegokolwiek awansu naukowego po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego. Wprawdzie kandydat deklaruje, że był wykonawcą w kilku projektach, ale nie było w tym jego żadnej wiodącej roli, a zrealizowanie tylko zleconych zadań. Aplikowanie o granty jest też dobrym testem dojrzałości naukowej i umiejętności formułowania problematyki badawczej oraz pokazuje możliwości kierowania zespołem badawczym. Zwiększa też szanse na utworzenie własnej tożsamości naukowej. W tym wniosku zdecydowanie mi tego zabrakło.

Podsumowując, stwierdzam, iż na podstawie analizy przedłożonej dokumentacji wniosku o tytuł naukowy profesora uważam, że kandydatura dr. hab. Teobalda Kupki z Wydziału Chemii Uniwersytetu Opolskiego spełnia warunki zawarte w *Ustawie o Stopniach i Tytule Naukowym oraz o Stopniach i Tytule w Zakresie Sztuki* z dnia 14 marca 2003 roku (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zmianami Dz. U. Z 2005 r. nr 164 poz. 1365) oraz *rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora* (Dz. U. 2016 r. poz. 882). Popieram wniosek Wydziału Chemii Uniwersytetu Opolskiego w sprawie nadania tytułu profesora nauk chemicznych dr. hab. Teobaldowi Kupce z zastrzeżeniami, które wyraziłem w poprzednim akapicie mojej oceny.

KIEROWNIK
Katedra Chemii Bionieorganicznej

prof. dr hab. Mariusz Makowski